

4 K-73/10-30.

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Osijeku, u vijeću sastavljenom od suca toga suda Darka Krušlina kao predsjednika vijeća, te članova vijeća, sudaca toga suda Maria Kovača i Damira Krahuleca kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Željke Avdić, u kaznenom predmetu protiv opt. ENESA VITEŠKIĆA, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, br. K-DO-68/2002, od 12. ožujka 2003. godine, nakon održane i zaključene glavne i javne rasprave dana 16. svibnja 2012. godine, a objavljene dana 17. svibnja 2012. godine u nazočnosti Zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku Miroslava Dasovića, optuženog Enesa Viteškića i izabranog mu branitelja Davora Krtića, odvjetnik iz Osijeka,

presudio je

OPTUŽENI ENES VITEŠKIĆ,

nalazio se u pritvoru Zatvora u Osijeku od 13.rujna 2002. godine do 08. travnja 2004. godine, te od 17. svibnja 2012. godine, pa nadalje,

kriv je

što je:

dana 11. prosinca 1991. godine u večernjim satima, u Paulinom Dvoru, postupajući protivno odredbama članka 3. stavka 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine te članka 4. st. 1. i 2. točka a) i čl. 13. Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II) od 08. lipnja 1977. godine, tijekom obrane toga i okolnih sela od oružanih napada tzv. JNA i njoj pridruženih paravojskih postrojbi pobunjenog lokalnog srpskog stanovništva u zajedničkoj agresiji na Republiku Hrvatsku, kao pripadnik 2. satnije 1. bojne 130. brigade Hrvatske vojske, po prethodnom dogovoru zajedno sa već osuđenim Nikolom Ivankovićem, te više nepoznatih osoba, znajući da u kući Andrije Bukvića, u Glavnoj ulici br. 52 zbog neposredne ratne opasnosti zajednički boravi više

civilnih osoba srpske narodnosti, u nakani da ove, iz odmazde zbog smrti svog suborca Ilije Ravnjaka, usmrte, došli do navedene kuće i ušli u nju, pa uvjerivši se da su u njoj civili koje su tražili, ispaljivanjem hitaca iz automatskih pušaka, pištolja i bacanjem aktiviranih ručnih bombi u prostorije u kojima su civili bili smješteni, usmrtili Milana Labusa, Spasoju Milović, Boju Grubišić, Božidara Sudžukovića, Bosiljku Katić, Dragutina Kečkeša, Boška Jelića, Milana Katića, Dmitra Katića, Draginju Katić, Vukašina Medića, Darinku Vujnović, Anđu Jelić, Milicu Milović, Petra Katića, Jovana Gavrića, Milenu Rodić i Mariju Sudžuković

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ubijao civilno stanovništvo,

čime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH,

pa ga sud temeljem čl. 120. st. 1. OKZ RH

o s u đ u j e

NA KAZNU ZATVORA

U TRAJANJU OD 11 (JEDANAEST) GODINA.

Temeljem čl. 63. KZ-a vrijeme provedeno u pritvoru od 13. rujna 2002. godine do 08. travnja 2004. godine opt. Enesu Viteškiću uračunava se u izrečenu kaznu zatvora.

Temeljem 122. st. 4. ZKP-a optuženi se u cijelosti oslobađa obveze snošenja troškova kaznenog postupka.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku svojom optužnicom broj K-DO-68/2002., od 12. ožujka 2003. godine, optužilo je Enesa Viteškića da je počinio kazneno djelo protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Očitujući se o optužbi Enes Viteškić ne smatra se krivim, te u svojoj obrani i obrani koju je iznosio na kraju postupka, između ostaloga, navodi da se u hrvatsku vojsku dragovoljno javio 14. 09. 1991. godine na način da se javio Ante Pranjiću koji je bio zapovjednik 5. satnije, 3. bataljona 106. brigade, čiji je zapovjednik bio Edo Bakarac, te ga je Ante Pranjić rasporedio u vod čiji je zapovjednik bio Zoran Eror, gdje su bile sve osobe iz Vladislavaca. Zapovjedništvo 5. satnije nalazilo se u Osnovnoj školi Vladislavci. Nakon nekih desetak dana u postrojbu dolazi oružje, te je u prisustvu Ante Pranjića zadužio poluautomatsku pušku i streljivo za koju nigdje nije potpisivao niti je ista bila evidentirana. Po zaduživanju oružja, njegov vod držao je položaje na potezu prema Laslovu, a negdje krajem 10. mjeseca dobrovoljno se javlja na bojište u Nuštar. U vezi stradavanja civila u Paulin Dvoru 11. prosinca 1991. godine ne zna ništa, već se sa istim upoznao kroz tisak „Feral Tribune“ dva mjeseca prije uhićenja. Krajem 12. mjeseca 1991. godine prešao je u izviđače pod zapovjedništvom Josip Pavlinušić, a kasnije pod zapovjedništvom Stjepana Domjanića, u kojoj je bio sve do 11.06.1992. godine. Ne zna točno gdje je bio 11. 12. 1991. godine, ali misli da je bio u Ivanovcima ili u Našicama, jer je tamo odlazio kad god je mogao i kad je bio slobodan. Poznato mu je da je tijekom 12. mjeseca 1991. godine kod paulindvorske pumpe

stradao od granate prijatelj Ravnjak Ilija koji je negdje 20.12.1991. godine preminuo, a uz njega je stradao i Radić Milan koji je zadobio lakše ozljede. Ravnjak i Radić su njegovi sumještani iz sela Vladislavaca. Dok se nalazio pod zapovjedništvom Ante Pranjića zadatak im je bio da drže položaje kod paulindvorske pumpe i u mjestu Hrastin koje su položaje držali do pada Paulin dvora, ali se ne sjeća točnog datuma kada je to bilo. Poznato mu je da su u mjestu Vladislavci bile smještene postrojbe zadužene za izviđanje i osmatranje i misli da je istima zapovijedala osoba pod nadimkom „Joja“ prezimena Smolčić. Zadnji puta na području Paulin Dvora bio je početkom 12. mjeseca 1991. godine kada mu je usmeno zapovijed prenio Zoran pod nadimkom „Gažo“ da skupa sa Ravnjak Ilijom i Adamom Lignja izvide položaje kod paulindvorske pumpe iz razloga što je prethodno došlo do uništenja jednog hrvatskog tenka. Prilikom prolaska kroz mjesto Paulin Dvor nisu bili zaustavljani od straže HV-a, već je zamijetio samo nekoliko nepoznatih osoba koje su stajale pored kuća. Za boravka u postrojbi čuo je od svojih suboraca i mještana da mještani Dopsina i Paulin Dvora vrše signalizaciju JNA i paravojnim srpskim formacijama o položajima hrvatske vojske. Dok se nalazio u satniji Ante Pranjića ista je raspolagala sa kamionom s ceradom, marke „Zastava“ narančaste ili crvene boje, te su isti dovoženi na položaj, a ispred satnije vozači su bili Nikola Ivanković zvani „Danguba“ i Mijodrag Nikolić zvani „Juca“. U vodu u kojem je bio zapovjednik Bradarić Josip skupa s njim su se još nalazili Željko Bradarić, Damir Orešković, Antun Ivanković, Rajko Nikolić, Ivan Nađ, Dario Horvat, Obrad Simić, Ivan Šutić i Ćurman zvani „Grga“, a bilo je još nekih osoba ali im se ne sjeća imena. Vozači nisu bili u sastavu voda, već su bili pri zapovjedniku satnije i nalazili su se u komandi u Osnovnoj školi u Vladislavcima. Nikada nije boravio na području vojarnje Lug i u svezi stradavanja civila u Paulin Dvoru nije imao nikakvih razgovora niti je vođen na razgovore u vojnu policiju, civilnu policiju, a niti u SIS. Od vojnih policajaca koji su dolazili i koje je viđao u mjestu Vladislavci poznati su mu osoba zvana „Delija“, „Meho“, „Gici“ i Šimičić Ivica zvani „Njonjo“. 13. 12. 1991. godine u večernjim satima u hotelu u Našicama častio je večerom vojne policajce koje je tamo zatekao i to Deliju, Mehu, Pranjića i dosta osoba kojima se ne sjeća imena i prezimena. Iz razloga jer je zaradio veću količinu novaca na kartama, ali se ne sjeća s kim je kartao. Po povratku iz Nuštra zadužio je mitraljez M 53 od zapovjednika Ante Pranjića za što ništa nije potpisivao niti je bio evidentiran, a dužio ga je sve do kraja 12. mjeseca 1991. godine kada prelazi u izviđače. Kada je zadužio kalašnjikov. Bombe, zolje, trube, nije dužio sve dok nije prešao u izviđački vod, krajem 12. mjeseca 1991. godine. Nisu mu poznate okolnosti miniranja kuće u Paulin Dvoru, već je za isto saznao preko tiska u svezi slučaja Paulin Dvor. Nije mu poznato niti je sudjelovao u skupljanju mrtvih osoba i njihovom odvoženju iz Paulin Dvora.

Tijekom dokaznog postupka pročitani su iskazi svjedoka Dragutina Lizaka, svj. Ante Pranjića, svj. Živka Katića, svj. Stane Pokrajac, svj. Ivana Delije, svj. Antona Jelenića, svj. Josipa Urbana, uz suglasnost stranka pročitani su iskazi Nikole Ivankovića, svj. Josipa Smolčića, svj. Ladislava Bognara, svj. Petra Pavkovića, svj. Dražena Aračića, svj. Mladena Pavlovskog, svj. Karla Gorinška, svj. Franka Križmana, svj. Peje Ćosića, svj. Josipa Aračića, svj. Josipa Ugljika, svj. Zvonimira Valentekovića, svj. Vlajka Petrovića, svj. Borisa Dumenčića. Uz suglasnost stranaka pročitani su iskazi svj. Zdravka Andrića, svj. Nikole Hudina, svj. Željka Petrovickog, svj. Ivana Čoline, svj. Ivana Švabelja, svj. Zdravka Vinogradca, svj. Stjepana Čanga, svj. Josipa Pavlinušića, svj. Frane Kovačevića, svj. Radoslava Milovića, svj. Savke Katić, svj. Dragomira Lapčevića, svj. Daria Horvata, svj. Stjepana Husnjaka, svj. Darka Bobete, svj. Slavka Kita, svj. Davora Dobutovića, svj. Ivica Jelenića, svj. Zvonimira Kečkeša, svj. Pave Kečkeša, svj. Franje Pranjića, svj. Gorana Sekereša, svj. Damira Oreškovića, svj. Željka Bradarića, svj. Ivica Bradarić, svj. Obrada Simića, svj. Josipa Maleša, svj. Nevenke Čanadić, svj. Mirjane Tepšić, svj. Đurđice Ratković, svj. Ivana Babića, svj. Josipa Sića, svj. Mate Gedžića, svj. Darka Ropca, svj. Miroslava

Gicija, svj. Živka Mijića, svj. Velimira Gavrilovića, svj. Vide Kulaš, pročitan je nalaz vještaka balističara Vedrana Nuića, vještaka psihijatra dr. Nikole Mandića i vještaka med. struke Davora Strinovića, izvršen je uvid u izvješća o uhićenju i privođenju od 13. rujna 2002.g., u izvješće o uhićenju i privođenju od istoga dana, u rješenje od 14. rujna 2002.g. broj Kir-1162/02, u izvještaj od 11. prosinca 1991.g., u radni nalog, u dnevnik događaja za mjesec 11/12 prosinac 1992.g., dopis Zapovjedništvu 101. brigade Beketinci, u dopis Ministarstva obrane RH od 07.12.1991.g., fotodokumentaciju očevida broj OU 97/2002, zatim broj OU 1/2002, zatim OU 70/2002, u fotoelaborate i izvješća Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku s obdukcijama posmrtnih ostataka, u rješenje ovog suda od 16. rujna 2002.g. broj Kio-289/02-5., potvrdu o visini dohotka od 23. rujna 2002.g. na ime Enes Viteškić, u rješenje ovog suda od 10. listopada 2002.g. broj Kv-299/02, u zapisnike o ekshumaciji posmrtnih ostataka od 15.10.2002.g. broj Kio-289/02 -79, u fotodokumentaciju očevida broj OU 754/2002, zapisnik sekcije br. 409/2002., fotoelaborate i izvješća Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku o obdukcijama posmrtnih ostataka, u zapisnik ovog suda od 06.11.2002.g. broj Kio-289/02-108, u fotodokumentaciju očevida broj 167/2002, u rješenje ovog suda od 11. prosinca 2002.g. broj Kv-355/02-3., u rješenje ovog suda od 11. veljače 2003.g. broj Kv-28/03, izvješće DNA laboratorija Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku od 10. veljače 2003.g., u zapisnik o ekshumaciji od 13. svibnja 2002.g. u spisu Kio-1048/02, rješenje od 13. ožujka 2003.g., broj Kv-66/03, rješenje ovog suda od 20. svibnja 2003.g. broj Kv-154/03 -5., rješenje ovog suda broj Kv-226/03-5., zapisnik o vještačenju Centra za krim. vještačenja Ivan Vučetić od 06. kolovoza 2003.g., rješenje ovog suda od 25. rujna 2003.g. broj Kv-277/03-5., rješenje ovog suda od 28. studenog 2003.g. broj Kv-334/03-5., fotodokumentaciju vještačenja, rješenje ovog suda od 20. veljače 2004.g. broj Kv-40/04., preslika izvješća vojne policije 130. brigade u Beketincima od 11.12.1991.g., smrtni list Matičnog ureda Osijek na ime Ilija Ramljak od 15. srpnja 1996.g., te je izvršen uvid u Izvod iz KE i PE na ime opt. Enesa Viteškića.

Analizirajući navode optužbe i uspoređujući iste s navodima iznijete obrane optuženog kao i sa ostalim izvedenim dokazima na glavnoj raspravi nedvojbeno je utvrđeno da je opt. Enes Viteškić počinio kazneno djelo protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, a na način opisan u izreci ove presude.

Opće poznata je činjenica da je u vrijeme inkriminiranog događaja bila u tijeku agresija tzv. JNA i njoj pridruženih paravojnih postrojbi pobunjenog dijela lokalnog srpskog stanovništva na Republiku Hrvatsku, odnosno na njezine pojedine dijelove, pa tako i na istočnu Slavoniju gdje se nalazi mjesto Paulin Dvor. Nisu sporne činjenice, a ista proizlaze i iz izvedenih dokaza da je selo Paulin Dvor početkom prosinca 1991. godine bilo uz samu crtu bojišnice, da su obrambene položaje na bojišnici i u selu držali pripadnici hrvatske vojske, a da su se svakodnevno odvijale oružane aktivnosti. Iz iskaza više ispitanih svjedoka npr. Stane Pokrajac, Vide Kulaš, Velimira Gavrilovića, Borisa Dumenčića i Karla Gorinška proizlazi da je svim sudionicima tadašnjih ratnih zbivanja u Paulin Dvoru bilo poznato da su preostali stanovnici Paulin Dvora bili grupirani u svega nekoliko kuća s tim da je najviše civila bilo smješteno u kući Andrije Bukvića u Glavnoj ulici br. 52. Svjedok Karlo Gorinšek je iskazao da je takva mjera inače u ratu sastavni dio postupka u borbenoj zoni, a da se to radi i zbog sigurnosti civila i zbog potrebe da vojska lakše nadzire teren.

Iz iskaza svjedoka Stane Pokrajac, Vide Kulaš i Velimira Gavrilovića proizlazi da su Milan Labus, Spasoja Milović, Boja Grubišić, Božidar Sudžuković, Bosiljka Katić, Dragutin Kečkeš, Boško Jelić, Milan Katić, DMITAR Katić, Draginja Katić, Vukašina Medić, Darinka

Vujnović, Anđa Jelić, Milica Milović, Petar Katić, Jovan Gavrić, Milena Rodić i Marija Sudžuković bili smješteni u navedenoj kući Andrije Bukvića.

Iz iskaza svjedoka Stane Pokrajac, Josipa Urbana, Vide Kulaš, Zdravka Andrića, Antona Jelenića, Josipa Smolčića, Borisa Dumenčića i Velimira Gavrilovića proizlazi da je dana 11. prosinca 1991. godine u večernjim satima došlo do oružanog napada na navedene civile koji su se nalazili u kući Andrije Bukvića pri čemu su ovi smrtno stradali. Smrtno stradali civili bili su srpske nacionalnosti osim Dragana Kečkeša koji je bio mađarske nacionalnosti.

Iskazi navedenih svjedoka ocijenjeni su kao vjerodostojni jer su suglasni, te nisu utvrđene okolnosti koje bi dovele u sumnju njihovu objektivnost, a na njihovu vjerodostojnost upućuju i ostali izvedeni dokazi, prvenstveno materijalni dokazi.

Iz nalaza i mišljenja vještaka medicinske struke Davora Strinovića, balističke struke Vedrana Nujića, te izvješća Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku s obdukcijama posmrtnih ostataka zapisnika o ekshumaciji posmrtnih ostataka, izvješća DNA laboratorija Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku, fotodokumentacije očevida, te fotoelaborata i izviješća o obdukcijama Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu nedvojbeno je utvrđeno da su kritične zgrade na području Rizvanuše kod Gospića i na mjesnom groblju u Trpinji pronađeni posmrtni ostaci više osoba i to na području Rizvanuše kod Gospića posmrtni ostaci Milana Labusa, Spasoja Milovića, Boje Grubišić, Božidara Sudžuković, Bosiljke Katić, Dragutina Kečkeš, Boška Jelić, Milana Katić, Dmitra Katić, Draginje Katić, Vukašina Medić, Anđe Jelić, Milice Milović, Petra Katić, Jovana Gavrić, Milene Rodić i Marije Sudžuković, a na mjesnom groblju u Trpinji posmrtni ostaci Darinke Vujnović, da su navedene osobe umrle nasilnom smrću, a uzrok smrti su strijelne ili eksplozivne ozljede glave i ostalih dijelova tijela, da su sredstva kojima su zadane navedene ozljede, usred kojih je nastupila smrt ovih osoba, vatreno oružje i minsko eksplozivna sredstva (ručne bombe).

Glede smrti Milene Rodić, iako iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka proizlazi da u njezinom slučaju nije bilo moguće utvrditi uzrok smrti, da je kod iste utvrđen prijelom u predjelu desne natkoljenice, iz činjenice što je ista zajedno sa ostalim naprijed navedenim osobama bila u kući Andrije Bukvića i da su i njezini posmrtni ostaci ekshumirani na području Rizvanuše kod Gospića, sasvim je izvjesno da je i njezina smrt nasilna, da je ista stradala od strijelnih ili eksplozivnih ozljeda.

Nalazi i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka i vještaka za balistiku u cijelosti su prihvaćeni, budući navedeni nalazi i mišljenja tijekom postupka nisu bili dovedeni u pitanje, a s druge strane isti su dani po visoko stručnim osobama, u skladu s pravilima struke.

Ispravnost i istinitost navedenih nalaza i mišljenja vještaka medicinske i balističke struke proizlazi u stvari i iz iskaza svjedoka Josipa Urbana (koji u svojem iskazu, između ostaloga, navodi da je kritične zgrade bio stražar na ulazu u Paulin Dvor, te da su kratko prije nego što će čuti pucnjavu i eksplozije u Paulin Dvor ušlo više muškaraca, njih oko 8, koji su bili uniformirani, a samo jedan u civilu i koji su mu rekli „Idemo napraviti malo reda, tu ima Srba!“, nakon čega je jedan od njih ostao pored njega, a ostali su ušli u selo), svjedoka Borisa Dumenčića (iz čijeg iskaza proizlazi da je kritične zgrade bio zapovjednik sanitetske desetine 3. bataljuna 107. brigade HV-e u Paulin Dvoru, da je nedugo nakon što je čuo pucnjavu i eksploziju prišlo nekoliko vojnika, njih 3-5, uz još po koju siluetu u njihovoj pozadini koji su rekli da su oni došli osvetiti svog suborca koji je umro tu ili prethodnu večer u KB u Osijeku).

Iz nalaza i mišljenja vještaka za balistiku proizlazi da su dostavljeni artefakti ispaljeni iz najmanje jednog od mogućih 17 oružja, kalibra 7,62 mm x 39 mm (i to najvjerojatnije iz automatskih pušaka, tipa kalašnjikov, iz poluautomatskih pušaka marke zastava M59/66 ili puškomitraljeza marke crvena zastava M70 B1), iz najmanje jednog od mogućih 5 oružja kalibra 7,9 mm x 57 mm, iz najmanje jednog od moguća dva poluautomatska ili automatska pištolja marke „CZ“ call. 7,65 mm i najmanje jednog od moguća dva minsko-eksplozivna sredstva RB (ručna bomba) M75, da je dakle, u navedene civile pucano iz različitih vrsta oružja, a uporabljena su i minsko-eksplozivna sredstva.

Iskazi svjedoka Josipa Urbana i Borisa Dumenčića glede naprijed navedenih činjenica uvjerljivi su i vjerodostojni, budući su isti svjedočili o činjenicama koje su neposredno opažali, a tijekom postupka nisu utvrđene okolnosti koje bi dovele u sumnju njihovu objektivnost. Ovi svjedoci iskazuju okolnosno, precizno opisuju činjenice o kojima svjedoče što njihove iskaze čine uvjerljivim, a na vjerodostojnost njihovih iskaza upućuju i ostali izvedeni dokazi (materijalni tragovi na kojima se temelje nalazi i mišljenja vještaka za balistiku).

Iz obrane opt. Enesa Viteškića, a što proizlazi i iz iskaza svjedoka Ante Pranjica, zapovjednika 2. satnije, 1. bojne, 130. brigade HV-e nije sporno da je opt. Enes Viteškić bio pripadnik 2. satnije 1. bojne, 130. brigade HV-e.

Iz obrane opt. Enesa Viteškića nije sporno da se 13. prosinca 1991. godine u večernjim satima nalazio u hotelu u Našicama, da je tamo zatekao vojne policajce Deliju, Mehu, Antu Pranjica (osoba za koje je i svjedok Anton Jelenić naveo da su kritične večeri (Ivan Delija, Pranjic, Smolčić i on kao osiguranje) otišli sa tom grupom od 8 do 10 ljudi iz voda Ante Pranjica na večeru u hotel Park) i dosta osoba kojima se ne sjeća imena i prezimena.

Naprijed rečenim navodima obrane opt. Enesa Viteškića sud je poklonio vjeru cijeneći ih istinitim i uvjerljivim.

Istina, u svojoj obrani opt. Enes Viteškić govori o sebi kao o pripadniku 5. satnije, 3. bataljuna, 106. brigade, a što očigledno nije točno, budući iz ostalih podataka koji iznosi u svojoj obrani glede zapovjednika satnije, te mjesta gdje se zapovjedništvo nalazilo (govori da je zapovjednik satnije bio Ante Pranjic, te da se zapovjedništvo satnije nalazilo u OŠ Vladislavci) očigledno proizlazi da govori upravo o 2. satniji, 1. bojne, 130. brigade HV-a. Stoga je očigledno da postrojba o kojoj opt. govori je postrojba 2. satnije, 1. bojne, 130. brigade kojoj je zapovjednik bio Ante Pranjic, te stoga pripadnost citiranoj satniji sa strane opt. u stvari nije sporna.

Sporno je, tijekom postupka, bilo pitanje je li opt. Enes Viteškić zajedno s Nikolom Ivankovićem i više nepoznatih osoba sudjelovao u izvršenju predmetnog kaznenog djela, je li zajedno sa tim osobama u Paulin Dvoru sudjelovao u ubojstvu Milana Labusa, Spasoju Milovića, Boju Grubišić, Božidara Sudžukovića, Bosiljku Katić, Dragutina Kečkeša, Boška Jelića, Milana Katića, Dmitra Katića, Draginju Katić, Vukašina Medića, Darinku Vujnović, Anđu Jelić, Milicu Milović, Petra Katića, Jovana Gavrića, Milenu Rodić i Mariju Sudžuković, koji su svi bili smješteni u kući Andrije Bukvića u Glavnoj ulici br. 52.

Naime, u svojoj obrani opt. poriče počinjenje ovoga kaznenog djela, navodeći da je za taj događaj doznao tek oko dva mjeseca prije uhićenja iz članka objavljenog u tjedniku „Feral Tribune“.

Navodima ovakve obrane opt. Enesa Viteškića sud nije povjerovao cijeneći ih neuvjerljivim, nelogičnim, te očigledno sračunatim izbjegavanju kazneno-pravne odgovornosti, budući su njegovi navodi u tom dijelu u suprotnosti sa izvedenim dokazima na glavnoj raspravi.

Neposrednih dokaza koji bi govorili o opt. Enesu Viteškiću kao supočinitelju predmetnog kaznenog djela nema. Stoga je ta odlučna činjenica je li opt. Enes Viteškić supočinitelj predmetnog kaznenog djela utvrđivana posrednim dokazima – činjenicama indicijama.

Tako iz iskaza svjedoka Ante Pranjića, u to vrijeme zapovjednika druge satnije prve bojne 130 brigade, proizlazi da mu je kritičnog dana, desetak minuta po povratku u zapovjedništvo 130 brigade koja se nalazila u OŠ u Vladislavcima, Ivica Jelenić rekao „Pokokali smo sve Srbe.“, a na njegov upit „Gdje?“ odgovorio mu je da su pokokali sve Srbe u Paulin Dvoru, nakon čega je nazvao zapovjednika vojne policije pri 130 brigadi Ivana Deliju, koji je ubrzo došao sa vodom od dvadesetak policajaca, da su Ivica Jelenić i Pejo Čosić ponovili da su ovo sve inicirali Nikola Ivanković koji ih je potrpao u Golf Caddy, da su razoružali stražara u Paulin Dvoru, te pobili ljude u kući Andrije Bukvića, da je nakon toga, zajedno sa Ivanom Delija, Ivanom Jelenićem i Smolčić Josipom i Ivicom Šimičićem, otišao u Paulin Dvor vidjeti što se dogodilo, da je u kući Andrije Bukvića vidio mrtva tijela više osoba razbacana po cijeloj prostoriji u različitim položajima, da je prepoznao mrtva tijela Milana Labusa i Bogdana Krzmana, da su pri povratku u zapovjedništvo pronašli Nikolu Ivankovića koji je spavao, nakon čega ga je Ivan Delija s vojnim policajcima odveo u Beketince, da su se nakon nekih sat do sat i pol vremena vratili Ivica Šimičić, Nikola Ivanković i Ivan Delija, te je tada od Ivica Šimičića saznao da je sve to predložio Nikola Ivanković kojega poznaju po nadimku „Danguba“ koji je predložio u kafiću „Bijelo plavi“ u Vladislavcima ostalim pripadnicima drugog voda da odu u Paulin Dvor i pobiju sve srbe iz kuće Andrije Bukvića, da su pored njega u Paulin Dvoru bili još i njegov brat Antun Ivanković, Damir Orešković, Ivan, Željko i Josip Bradarić, Obrad Simić, Zvonko Kečkeš koji je inače brat zapovjednika prvog voda, Pejo Čosić, Ivica Jelenić, Goran Sekereš i Enes Viteškić zvani „Zijo“, da su isti ušli u taj Golf Caddy kojim je upravljao Nikola Ivanković, s tim što on ne zna tko je pucao u civile u kući, da isti nisu idući dan, nakon što su ovi civili bili pobijeni, otišli na ratni položaj nego su odvedeni na ispitivanje u Beketince u vojnu policiju, da je nakon pada Paulin Dvora pristigla treća bojna Zagrebačke 101 brigade s njezinim zapovjednikom Frankom koji nije htio prihvatiti dio njihove satnije u sastavu navedenih osoba koje su bile u Paulin Dvoru kada su ubijeni srpski civili, da je njegova satnija kojom je zapovijedao došla pod zapovjedništvo treće bojne 101 brigade kojom je zapovijedao Franko dok su ovi tzv. žigosani prešli u treću bojnu 130 brigade u izviđačko odjeljenje sa sjedištem u Briješću.

Iskazu svjedoka Ante Pranjića sud je poklonio vjeru u ovom dijelu cijeneći ga istinitim i uvjerljivim, budući ovaj svjedok iskazuje, odnosno svjedoči o činjenicama koje je neposredno opažao, detaljno i okolnosno opisujući svoja saznanja o predmetnim događanjima u mjestu Paulin Dvor. Istina, svjedok Ante Pranjić u svome iskazu govori da su počinitelji navedenog kaznenog djela bili naredni dan odvedeni na ispitivanje u vojnu policiju. Međutim, očigledno se nije radilo o odvođenju na ispitivanje u Beketince u vojnu policiju, nego o odlasku ovih osoba na sastanak u osnovnu školu u Vladislavce (a što slijedi iz iskaza

svjedoka Ivana Delije, Josipa Smolčića, Petra Pavkovića, Dražena Aračića, a o kojim će nastavno biti govora). Okolnost što svjedok Ante Pranjić o činjenici kuda su odvedeni počinitelji predmetnog kaznenog djela (navodi da su odvedeni u vojnu policiju u Beketincima, a ne na sastanak u osnovnoj školi u Vladislavcima) ne dovodi u pitanje uvjerljivost njegova iskaza.

Uvjerljivost i istinitost iskaza svjedoka Ante Pranjića proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka Franka Križmana, Josipa Smolčića, Mladena Pavlovski, Dragutina Lizaka, Josipa Urbana, Antona Jelenića, Živka Katića, Ivana Delije, Petra Pavkovića, Peje Ćosića, Karla Gorinška, Ladislava Bognara.

Tako iz iskaza svjedoka Franka Križmana, zapovjednika treće bojne 101 brigade pod čije je zapovjedništvo trebala pripasti i satnija 130 brigade kojoj je zapovjednik bio Ante Pranjić, kao i dokumenta „Zapovjedništvu 101 brigade“ (list 1456 spisa) proizlazi da je bio prisutan razgovoru Ante Pranjića i Franje Kovačevića kada je na pitanje Franje Kovačevića što se to dogodilo, jasno čuo da je Ante Pranjić izjavio „To je sve bio alkohol, luda glava i to se desilo“, da je tada spominjao kako je to bio alkohol, mladost, te da im je dan ranije poginuo prijatelj, da je drugi ili treći dan saznao što se ustvari dogodilo u Paulin Dvoru i to iz razgovora s Antom Pranjićem od kojega je čuo da su pobijeni civili, te mu je nabrojao imena ljudi koji su to učinili, da je tada nabrojao ukupno 14 vojnika, od kojih su deseterica bila sa popisa satnije kojom zapovijeda Ante Pranjić, a četvorica nisu bili pripadnici te satnije.

Nadalje, navodi da je bio užasnut time što je čuo, te je napisao zapovjedniku 101 brigade zahtjev u kojem je tražio da ne zapovijeda deseterici ljudi gdje je bio zapovjednik Ante Pranjić i tražio je da se nađe neko rješenje, da ili on ne zapovijeda njima ili da njih izmjestite, jer nije želio imati ništa desetericom kojoj bi zapovijedao, a u svezi događaja koji su počinili. Da je odmah po primitku njegova pismenog zahtjeva, zapovjednik brigade riješio da se ovi pripadnici satnije koje je označio izmjestite sa mjesta i njegova zapovjedništva, dok je ostatak te satnije 130 brigade ostao i dalje pod njegovim zapovjedništvom.

Uvidom u dokument pod nazivom „Zapovjedniku brigade“ (list 1456 spisa), a na koji se u svome iskazu poziva svjedok Franko Križman, utvrđeno je da je Franko Križman svojim dopisom od 21. 12.1991. godine izvijestio zapovjedništvo svoje brigade da ne prihvaća zadatak zapovijedati vojnicima koji su počinili masakr nad nenaoružanim civilnim stanovništvom u selu Paulin Dvor koji su počinili, između ostalih, deseterica gardista koji su bili pod zapovjedništvom Ante Pranjića iz sela Vladislavci, a među kojim imenima se nalazi i ime opt. Enesa Viteškića, te osuđenog Nikole Ivankovića.

Iskaz ovoga svjedoka ustvari u bitnome potvrđuje navode svjedoka Ante Pranjića, pogotovo glede osoba koje su kritične zgrade bile u Paulin Dvoru, a među kojim osobama su bile i osobe, između ostalih i osuđenog Nikole Ivankovića, te opt. Enesa Viteškića. Od osobite je važnosti za zaključak o istinitosti i uvjerljivosti iskaza svjedoka Ante Pranjića i Franka Križmana upravo dopis Franka Križmana upućen zapovjedništvu 101 brigade dana 21. 12. 1991. godine, dakle nakon proteka samo deset dana od počinjenja predmetnog kaznenog djela kada su sjećanja o događaju o predmetnom kaznenom djelu i počiniteljima istog vrlo svježja, a iz kojeg dopisa slijedi da je među osobama koje su kritične zgrade sudjelovale u masakru nad civilima u Paulin Dvoru navedena i osoba opt. Enesa Viteškića. Sasvim je sigurno da su u tako kratkom vremenu od počinjenja djela sjećanja Ante Pranjića o osobama koje su sudjelovale u ubojstvu nevinih civila u Paulin Dvoru svježja, kao što su svježja i sjećanja Franka Križmana o onome što mu je o tim događanjima i osobama koje su sudjelovale u

izvršenju istih ispričao Ante Pranjčić, a temeljem čega je i sačinjen citirani dopis Franka Križmana upućen zapovjedništvu 101 brigade HV-e. Na koncu, uvjerljivost ovog dijela iskaza Franka Križmana proizlazi i iz izvješća vojne policije RH 130. brigade od 11. prosinca 1991. godine (list 2177 spisa) iz kojega proizlazi da je u istome sadržan popis osoba naznačenih kao počinitelja ubojstva civila u Paulin Dvoru identičan popisu sačinjenom od strane Franka Križmana koji je ovaj sačinio temeljem saznanja dobivenih od Ante Pranjčića.

Istina, svjedok Ivan Delija poriče da bi isti sačinio predmetno izvješće vojne policije navodeći kako se na istome ne nalazi njegov potpis, te da isto nije sastavio i da ga vidi prvi puta, te da je to večer na sastanku u Vladislavcima Mirko Grošelji koji je bio načelnik SIS-a izjavio da se neće praviti nikakvo izvješće. Međutim ove njegove navode sud nije uvažio cijeneći ih neuvjerljivim i nelogičnim. Neuvjerljivost ovih njegovih navoda proizlazi iz iskaza svjedoka Karla Gorinška (koji u svom iskazu između ostaloga navodi da su mu suradnici rekli da se znaju počinitelji, da on taj popis nije vidio i isti je sigurno vidio i morao znati zapovjednik 130. brigade i njegovi zapovjednici u brigadi, zatim načelnik centra SIS-a, načelniku SIS-a operativne zone Osijek i načelniku SIS-a 130. brigade jer su po službenoj dužnosti, u okviru svoje djelatnosti, morali utvrditi činjenično stanje), Josipa Smolčića (koji je između ostaloga naveo i kako mu je, nakon što je u kratkim crtama izvijestio Mladena Pavlovskog o onome što je vidio i čuo, Ante Pranjčić sa jedne cedulje pročitao imena ljudi iz svoje postrojbe za koje je naveo da su pobili civile u Paulin Dvoru), budući iz njihovih iskaza jasno i nedvosmisleno slijedi da je bio sačinjen popis osoba koje su bile naznačene kao osobe koje su sudjelovale u počinjenju predmetnoga kaznenog djela.

Nadalje na uvjerljivost iskaza svjedoka Ante Pranjčića, u naprijed navedenom dijelu, ukazuje i iskaz svjedoka Josipa Smolčića iz čijeg iskaza proizlazi da mu je Ante Pranjčić rekao da su najvjerojatnije njegovi dečki pobili civile u Paulin Dvoru, da se ne sjeća je li bio prisutan kada je Ante Pranjčić razgovarao sa zapovjednikom brigade Nikolom Huđinom, ali se sjeća da mu je poslije u autu rekao da bi bilo u redu da sada izvijesti i svoje pretpostavljene u centru u Osijeku, te su otišli u Sekretarijat za narodnu obranu, gdje su zatekli zamjenika sekretara Mladena Pavlovskog, kojega je u kratkim crtama izvijestio o onome što je vidio i čuo u svezi svoga rada, a nakon toga mu je Ante Pranjčić sa jedne cedulje pročitao imena ljudi iz svoje postrojbe za koje je naveo da su pobili civile u Paulin Dvoru, te da su isti bili u alkoholiziranom stanju, da je čuo neka imena koje je upamtio, a među kojima je naznačen i glavni akter Nikola Ivanković, pa je čuo da je Ante Pranjčić prijavio i svoga brata Franju, te Enesa Viteškića zvanog „Zijo“, dok se drugih imena ne sjeća. Nadalje, iz njegova iskaza je vidljivo kako je od Ante Pranjčića saznao da je morao sazvati na sastanak cijelu satniju koji se odvijao u popodnevnim satima i za vrijeme kada se taj sastanak odvijao, čuo je, u zgradi zapovjedništva, glas Mirka Grošelja i razne prijetnje, povike „idioti, kreteni“, te je primijetio nakon nekog vremena Mirka Grošelja kada je išao u toalet koji mu je povikao „Smole, dođi da čuješ što su ovi kreteni, idioti napravili“, te je zajedno s njim ušao u zbornicu gdje se odvijao taj sastanak i uočio Antu Pranjčića, vojne policajce iz zapovjedništva bojne, te sedam do deset gardista koji su sjedili za stolovima dok je petnaestak gardista stajalo oko njih, sa strane, te je čuo nekoliko riječi koje su upućene toj grupi od njih desetak koji su sjedili, nakon čega je primijetio da se taj „Danguba“ digao i zamolio da prije nego što trebaju otići na zapovjedno mjesto, a to je prva crta bojišnice, pumpa kod Paulin Dvora kao za kaznu za ovo što su počinili, moli da svi zajedno odu na jednu večer, odnosno u disko u Našice što im je Grošelji odobrio, te mu je rekao da bude prisutan pri odlasku i dolasku ove grupe iz Našica, da im osigura prijevozno sredstvo-autobus, što je i učinio, da nakon te večeri gdje su bili u Našicama, iduće jutro ova grupa nije mogla otići na zapovjedno mjesto kod pumpe u Paulin Dvoru po toj kazni iz razloga što je u među vremenu Paulin Dvor pao u ruke neprijatelja.

Iz iskaza svjedoka Mladena Pavlovskog proizlazi kako je od osobe po prezimenu Smolčić čuo o događaju u Paulin Dvoru o čemu je napravio izvješće za upravu SIS-a. Da je u tom izvješću stajalo koliko je osoba ubijeno, ali se ne sjeća da je pisao na koji su način smrtno stradali i pogotovo misli da nisu bila navedena njihova imena, kao niti imena izvršitelja toga čina, da je iz razgovora sa Smolčićem doznao i to da su mrtva tijela tih osoba iz Paulin Dvora prevezena u Lug i tamo pokopana.

Iz iskaza svjedoka Dragutina Lizaka proizlazi da su u Vladislavcima u osnovnoj školi Anti Pranjiću prišla dvojica njegovih vojnika koji su mu rekli „Sve smo ih pobili.“ na što se Pranjić počeo hvatati za glavu, te je kasnije od Ante Pranjića čuo da su mu ovi vojnici iz njegove satnije rekli da su potukli sve u Paulin Dvoru. Da je kasnije čuo da je ovo u Paulin Dvoru učinio Nikola Ivanković iz te satnije Ante Pranjića čuo je još neka imena, ali se danas više ne sjeća koje su to osobe jer ih on ne poznaje.

Iz iskaza svjedoka Josipa Urbana proizlazi da je kritične zgode na ulazu u Paulin Dvor držao stražu, da je oko 20,30 sati došlo vozilo koje je zaustavio, da se radilo o vozilu izgleda poput vozila Caddy u kojem je bilo puno ljudi i nije mu bilo jasno kako je u njega stalo toliko ljudi, da je bio mrak i nije mogao raspoznavati lica, da ih je moglo biti oko osam, da je prvi od tih osoba koji je iskočio iz vozila povikao „Nemoj pucati u nas, mi smo iz Vladislavaca“, da je osoba koja je vozila to vozilo bila starija, možda 35 godina, dok su u grupi bili svi vidno mlađi, negdje oko 20 godina i bili su obučeni uglavnom u vojne odore, osim jednog koji je bio u civilu, da ga je ta grupa ljudi okružila, te su mu rekli „Idemo napraviti malo reda, tu ima Srba.“. Nakon toga su ostavili jednog iz te grupe pored njega dok se ostali dio grupe pješice uputio do jedne kuće na nekih sto pedeset metara udaljene od ovog mjesta, te se ubrzo čulo u intervalu od 2 minute više rafalnih paljbi, te nekoliko detonacija od bombi. Da je ta grupa imala automatske puške, te ručne bombe, da mu je taj mladić koji je ostao pored njega, dok su ovi išli prema toj kući, rekao „Mi smo došli napraviti malo reda, ubili su nam našeg kolegu, a to su Srbi i nije šteta.“ Dalje navodi da kad su dotrčali natrag, vozač tog Caddy-a mu je dobacio „Pazi ima tu još snajperista.“, te je nakon odlaska tih ljudi primijetio da su iz odjeljenja Saniteta neki otišli na lice mjesta to pogledati, te je čuo kako su mu dobacili da tamo ima mrtvih ljudi, da nakon nekih dva sata od dolaska ove grupe došlo vozilo vojne policije sa četvero ljudi koji se nisu dugo zadržali, te im je opisao kakvo je to vozilo bilo na što su mu rekli da oni znaju tko su ti ljudi i da ne priča ništa o tome. Da je nakon toga, pred samo jutro, došla kolona vozila u sastavu jednog teretnog vozila, jednog teretnog sanitetskog vozila i dva osobna vozila i zna da mu je netko od njih rekao da su došli u Paulin Dvor pokupiti te mrtve.

Iz iskaza svjedoka Antona Jelenića proizlazi da je u OŠ Vladislavci gdje je bilo smješteno zapovjedništvo 130 brigade i prva bojna u sobi Josipa Smolčića s kojim je bio Ante Pranjić i njemu nepoznata osoba u uniformi čuo da su dečki iz Vladislavaca pobili nekoliko civila u Paulin Dvoru, da su se po povratku iz Paulin Dvora vratili u Vladislavce, te se sjeća da je putem Smolčić rekao da bi jedan od mogućih izvršitelja bio Nikola Ivanković koji se nalazio u tom zapovjedništvu i spavao, da je odmah, s obzirom na svoju funkciju vojnog policajca, po dolasku otišao i pronašao Nikolu Ivankovića kojega je probudio i rekao mu „Što ste to učinili?“. Sjeća se da je ta osoba bila u vidno alkoholiziranom stanju, te ga je poveo sa sobom u vozilu u zapovjedništvo policije u Beketincima gdje ga je predao službujućem. Sjeća se da je nakon toga Petar Pavković, načelnik SIS-a 130 brigade naložio da se treba vratiti u Paulin Dvor, ali za ovu činjenicu nije potpuno siguran je li mu to rekao Petar Pavković ili Ivan Delija. Da su dolaskom u Paulin Dvor zatekli vozilo hitne pomoći za koje ne zna kome

je pripadalo, a vrlo brzo došao je i kamion „Dajc“ plave boje, kojim se inače vršio prijevoz vojnika na položaje i vidio je da istim kamionom upravlja Nikola Ivanković i da je s njim u vozilu i „Zijo“. Da se tu pojavio i Zdravko Andrić, te je čuo drugi dan da je on zajedno sa zapovjednikom Delijom i Nikolom Ivankovićem došao u Vladislavce drugim službenim autom, a da su od tamo krenuli kamionom u Paulin Dvor da pakuje ove leševe. Da je u Paulin Dvoru uočio i Petra Pavkovića koji je naložio da se ovi leševi kamionom prevezu u vojarno odnosno skladište Lug, sjeća se da su te leševe iz te kuće u Paulin Dvoru utovarili Nikola Ivanković, „Zijo“, te vojni policajac Zdravko Andrić koji su te leševe u Lugu istovarili u jednu jamu koju je prethodno iskopao bager. Tijela nisu bila u vrećama, a to se sjeća jer je zapamtio jedan plavi džemper od jedne žene. Sjeća se da je idući dan bio organiziran sastanak u zapovjedništvu u Vladislavcima i poslije tog sastanka je od Delije saznao da su na sastanku bili i Mirko Grošelj, Aco Kotarac i Petar Pavković, da je na tom sastanku odlučeno da će ova grupa od osam do deset ljudi iz voda Ante Pranjića koji su priznali da su počinili ubojstvo ovih civila otići na prvu crtu bojišnice, a to je pumpa ispred Paulin Dvora, da ju brane po cijenu života, do kraja, bez povlačenja, te da te osobe treba odvesti na oproštajnu večeru u hotel Park u Našice, te je to večer, kao osiguranje, uz zapovjednika Ivana Deliju, Pranjića i Smolčića, otišao sa tom grupom od osam do deset ljudi iz voda Ante Pranjića na večeru u hotel Park.

Iz iskaza svjedoka Zdravka Andrića proizlazi da je po naredbi Ivana Delije službenim vozilom vojne policije kao pratnja došao u Paulin Dvor iz razloga što su tamo pobijeni civili-Srbi gdje su i došli oko 23,30 sati, te je u sredini sela, uz jednu kuću, vidio veću grupu pripadnika HV-a, odnosno 130. brigade, zaustavili su svoje vozilo i izašli van iz njega, te kada je prišao do te kuće i dvorišta, vidio je u dvorištu pripadnike Sanitetskog voda, njih osam – devet kako iz prostorije, po njihovom dolasku, iznose mrtve civile, da je Sanitetski vod mrtva tijela unosio u jedan kamion koji je bio bez cerade, te je među osobama koje su tu bile vidio i dvojicu pripadnika 130. brigade koji su iz Vladislavaca i zna ih iz viđenja, te se te večeri govorilo, kada su ovi mrtvi civili utovarani u kamion, da se radilo o odmazdi pripadnika 130. brigade zbog toga što je poginulo tri do četiri pripadnika 130. brigade, da je po utovaru mrtvih tijela u kamion kao pratnja išao ispred kamiona do vojnog skladišta Lug, da je kad su stigli kao pratnja i kamion koji je vozio mladić kojemu ne zna ime, a misli da mu je nadimak „Cigo“ vidio da je tu već pripremljen jedan veliki rov koji je iskopao bager u koji je sljedećih 30 minuta sanitetski vod iznosio tijela iz kamiona i spuštao u tu jamu, te da su tijela bila obučena u obuću i odjeću, a potom zatrpana.

Iz iskaza svjedoka Ivana Delije proizlazi, između ostalog, da se predmetni događaj dogodio 11. studenog 1991. godine, a o istom je saznao po dolasku u zapovjedništvo u Bektince. Po dolasku u Vladislavce jedan vojnik ga je uputio u učionicu gdje se održava sastanak gdje je zatekao Mirka Grošelja, njegova vozača Acu, Antu Pranjića, Smolčića, te načelnika SIS-a 130 brigade Petra Pavkovića, te mu je Mirko Grošelj rekao da imaju događaj u Paulin Dvoru, te da je upućena jedna patrola na osiguranje. Čuo je da je Mirko Grošelj tada zapovjedio Petru Pavkoviću da jedna patrola vojne policije osigura vojarnu i skladište Lug, kola hitne pomoći i bager. Odmah potom Pavković mu je zapovjedio da sa zapovjednikom straže vojarne i skladišta Lug riješi da na ulazu u to skladište i vojarnu ne bude stražar već osobno zapovjednik straže. Pitao je Mirka Grošelja što se dogodilo, na što mu je ovaj odgovorio da će čuti, nakon čega su Grošelj i Pavković otišli u Lug i vratili se za nekih jedan sat ili sat i pol. Po povratku iz Luga, Grošelj mu je zapovjedio da privede Pranjićevu desetine na što je reagirao Pranjic i Smolčić, govoreći da je ta desetina alkoholizirana, te su predložili da Pranjic kao zapovjednik te desetine osobno privede te ljude u zapovjedništvo u Vladislave. Vrlo brzo je Pranjic stigao s tim ljudima, radilo se od osam do deset ljudi koji su samostalno

došli, od tih osam do deset ljudi poznaje samo dvojicu i to Nikolu Ivankovića i manju osobu rastom kojoj je nadimak „Zijo“ (očigledno se radi o opt. Enesu Viteškiću kojemu je nadimak „Zijo“ i koji je kritične zgrade bio pripadnik bojne kojom je zapovijedao Ante Pranjčić). Bio je prisutan kada je Grošelj tim ljudima rekao „Trebali ste biti raspoređeni na pumpi u Paulin Dvoru, no bit ćete sada izviđači u 130. brigadi.“

Iz iskaza svjedoka Petra Pavkovića proizlazi da ga je u prvoj polovici dvanaestom mjesecu 1991. godine motorolom izvijestio vođa grupe za osmatranje i javljanje da je u Paulin Dvoru došlo do ubojstva grupe civila, te da je te civile pobila grupa vojnika iz Vladislavaca, da se vratio u zapovjedništvo brigade, te je siguran da je na taj očevid išao zapovjednik vojne policije Ivan Delija koji ga je, kao i ostale u zapovjedništvu, osobno obavijestio da je pobijeno oko petnaestak ljudi, po njegovoj procjeni, u jednoj kući u Paulin Dvoru, da je o tome odmah po priopćenju Ivana Delije, telefonom izvješten zapovjednik zbornog područja general Gorinšek koji je donio odluku da se mrtva tijela maknu s prve crte bojišta i sahrane negdje u pozadini, zbog čega je bila određena grupa saniteta da izvrši utovar tijela u kamion. Slijedećeg jutra išao je izvijestiti svog pretpostavljenog Mirka Grošelja i kada mu je rekao zbog čega je došao, vidio je da je on o događaju već obaviješten, te mu je Grošelj rekao da se vrati u brigadu i da će on doći u Vladislavce. Kada je došao zna da je sa zapovjednikom brigade Huđinom, pozvao tu grupu vojnika za koju se sumnjalo da je to djelo učinila, a radilo se od pet do sedam osoba, u školu u Vladislavcima s kojima je tamo obavio neki razgovor. Poznato mu je da je od te grupe vojnika za koje se sumnjalo da su to djelo učinili formirana izviđačka grupa i oni su slani na najopasnija mjesta na prvoj crti bojišta, te je upoznat da su šatrovački vojnici nazvali tu grupu „Sedam žigosanih“.

Iz iskaza svjedoka Dražena Aračića proizlazi da kako se sjeća da je pred školu došao djelatnik SIS-a Mirko Grošelj i da je pozvao neke osobe u školu, među kojima je bio i on, te je s njim razgovarao ispred škole i rekao mu da je zajedno sa Pejmom Čosićem prethodne večeri traktorom vozio streljivo u Paulin Dvor, te da ih je stražar vratio i da je njemu Mirko Grošelj rekao da može ići kući. Poznato mu je da je izviđački vod formiran i da su u njemu bila oba okrivljenika, a pored njih je bio neki Medić, Bradarić i još neki čijih se imena ne može sjetiti.

Iz iskaza svjedoka Ladislava Bognara proizlazi da je na jednom sastanku general Gorinšek priopćio što se dogodilo u Paulin Dvoru, da su pripadnici 130. brigade HV-a izvršili ubojstvo srpskih civila u Paulin Dvoru, te da je razmišljao učiniti s tim počiniteljima pa kako tada nije postojao vojni sud i sigurnosno stanje je bilo vrlo teško jer je dolazilo i do rasula nekih jedinica, odlučio je da ih stavi na neki od punktova sa zadatkom da taj punkt ne smiju napustiti, da ga moraju braniti pod svaku cijenu pa ako treba i poginuti.

Iz iskaza svjedoka Karla Gorinšeka proizlazi da je 11. prosinca 1991. godine dobio obavijest da je se na području Paulin Dvora dogodilo kolektivno ubojstvo civila srpske nacionalnosti u jednoj kući, što mu je osobno rekao Darko Ropac, načelnik saniteta operativne zone Osijek, isti mu je rekao da je to počinilo nekoliko vojnika, ne navodeći imena, pripadnika 130 brigade HV-a u formiranju, a koja je branila pravac od Ernestinova preko Paulin Dvora prema Vladislavcima, te da su ti vojnici to učinili automatskim pješačkim oružjem. Zbog toga događaja formirao je komisiju od tri člana i uputio ih u zapovjedništvo 130 brigade da ispituju slučaj. Koja komisija mu je podnijela izvješće o stanju 130 brigade koje je bilo lošije nego što je bilo za druge brigade u to vrijeme, a u pravcu borbene gotovosti, reda, rada, discipline. Kao zapovjednik operativne zone Osijek, naredio je da se ti pripadnici 130 brigade koji su sudjelovali u zločinu premjeste na prvu liniju bojišta pa neka se tamo

dokazuju. Na sastanku iste te večeri, kad se to dogodilo, u glavnom stožeru bio je prijedlog, ali ne zna od koga, da se ti ubijeni civili pokopaju i da se o tom događaju ne ide u javnost, s čime se složio i koliko se sjećam o tom događaju te večeri nije bilo različitih mišljenja, a u vezi toga kako postupiti. Koliko je obaviješten postupilo se prema njegovoj naredbi da se počinitelji tog djela pošalju na najteži položaj prve crte bojišnice kao kaznu. Suradnici su mu rekli da se znaju počinitelji, a on taj popis nije vidio. Taj popis je sigurno vidio i morao je znati tko su počinitelji zapovjednik 130. brigade i njegovi zapovjednici u brigadi. Imena počinitelja morali su biti poznati i načelniku centra SIS-a Mirku Grošelju, načelniku SIS-a operativne zone Osijek i načelniku SIS-a 130. brigade jer su po službenoj dužnosti, u okviru svoje djelatnosti, morali utvrditi činjenično stanje.

Iz iskaza svjedoka Živka Katića, između ostaloga, proizlazi da je 15. prosinca 1991. godine nazvala njegova sestra Blaženka i rekla da su njihovi roditelji pobijeni, a da je to saznala od Vide Kulaš koja je idućeg dana, nakon tragedije, a to je 12. prosinac 1991. godine, izašla iz Paulin Dvora, te mu je još rekla da je saznala od Vide Kulaš da su njihove mještane koji su bili preko noći u kući Andrije Bukvića pobili Vladislavčani i da je među njima bio „Danguba“ odnosno Nikola Ivanković, osoba po nadimku „Zijo“, a radi se o manjoj nižoj osobi (očigledno je da se radi o opt. Enesu Viteškiću kojemu je nadimak „Zijo“ i koji je kritične zgrade bio pripadnik bojne kojom je zapovijedao Ante Pranjić) i osobi po nadimku „Čiča“, a misli da se radi o Ivanu Horvatu, a za ovog potonjeg je čuo iz priča.

Iz iskaza svjedoka Radoslava Milovića proizlazi kako mu je telefonom Veljko Gavrilović potvrdio da su mu u Paulin Dvoru ubijeni roditelji, da nije osobno bio u mjestu Paulin Dvor u vrijeme tog događaja, ali da je kroz kasnije priče saznao da su mještane Paulin Dvora pobili Nikola Ivanković i Enes Viteškić, te da ne može odgovoriti od koga je to čuo, niti na koji je način ta osoba to saznala.

Iskazima navedenih svjedoka u naprijed rečenom dijelu, sud je poklonio vjeru cijeneći te iskaze istinitim i uvjerljivim. Iskazi svjedoka su uvjerljivi i logični, te su međusobno nadopunjujući i kao takvi sukladni iskazu svjedoka Ante Pranjića, te su svjedočili o činjenicama koje su neposredno opažali.

Analizom iskaza ovih svjedoka proizlazi nedvojbeni zaključak da je upravo Enes Viteškić zajedno sa već osuđenim Nikolom Ivankovićem te više nepoznatih osoba sudjelovao u ubojstvu civila srpske nacionalnosti koji su bili smješteni u kući Andrije Bukvića u Paulin Dvoru i to Milana Labusa, Spasoje Milović, Boje Grubišić, Božidara Sudžukovića, Bosiljke Katić, Dragutina Kečkeša, Boška Jelića, Milana Katića, Dmitra Katića, Draginje Katić, Vukašina Medića, Darinke Vujnović, Anđe Jelić, Milice Milović, Petra Katića, Jovana Gavrića, Milene Rodić i Marije Sudžuković, ispaljivanjem hitaca iz automatskih pušaka i pištolja, te bacanjem aktiviranih ručnih bombi.

Opt. Enes Viteškić kritične je zgrade, a što je nesporno utvrđeno iz same obrane opt., te iz iskaza svjedoka Ante Pranjića, bio pripadnik 2. satnije 1. bojne 130. brigade HV-e, da je zajedno sa već osuđenim Nikolom Ivankovićem i drugim za sada nepoznatim počiniteljima vozilom kojim je upravljao osuđeni Nikola Ivanković došao do kuće Andrije Bukvića, da se ubrzo nakon toga iz pravca te kuće čula pucnjava i eksplozija, da je zajedno sa Nikolom Ivankovićem sudjelovao u utovarjanju mrtvih civila u kamion kojim su isti odvezeni i pokopani u vojarni „Lug“, da je narednog dana bio u grupi od desetak vojnika označenih kao počinitelja usmrćenja navedenih civila na sastanku u zgradi Osnovne škole u Vladislavcima zajedno sa osuđenim Nikolom Ivankovićem i ostalim za sada nepoznatim počiniteljima

predmetnoga kaznenoga djela koji je vodio načelnik Centra SIS-a Osijek Mirko Grošelj u Vladislavcima na kojem im se obratio i riječima „Idioti, kreteni, treba vas sve pobiti i povješati“ i na kojem je zaključeno da se isti rasporede na 1. crtu bojišnice kao kaznu za ono što su počinili i na kojem je odobreno da se za tu grupu prije odlaska na prvu crtu bojišnice organizira odlazak na zajedničku oproštajnu večeru, odnosno u disko u Našicama, da je na istoj nazočio, između ostalih i opt. Enes Viteškić (istina, on u svojoj obrani navodi da je na večeri u hotelu u Našicama častio večerom vojne policajce koje je tamo zatekao i to Deliju, Mehu, Pranjića i dosta osoba kojima se ne sjeća imena i prezimena (dakle, i osoba za koje je svjedok Anton Jelenić naveo da su se kritične večeri nalazili sa tom grupom 8 do 10 ljudi iz voda Ante Pranjića na večeri u hotelu Park) iz razloga jer je zaradio veću količinu novca na kartama, ali se ne sjeća s kim je kartao, koji dio obrane u pogledu razloga zašto se te večeri nalazio u hotelu u Našicama i zašto je častio spomenute osobe, sud nije uvažio budući su isti očigledno sračunati izbjegavanju njegove kazneno-pravne odgovornosti), da je povod za odlazak do navedene kuće Andrije Bukvića bio odmazda zbog smrti suborca Ilije Ravnjaka.

Sve ove navedene činjenice tako su međusobno povezane da isključuju svaku drugu mogućnost osim one da je upravo opt. Enes Viteškić kritične zgode zajedno sa Nikolom Ivankovićem i još nekoliko nepoznatih osoba sudjelovao u usmrćenju civila srpske nacionalnosti ispaljivanjem hitaca iz automatskih pušaka i pištolja, te bacanjem aktiviranih ručnih bombi. Pri tome je okolnost što je opt. Enes Viteškić kritične zgode dužio puškomitraljez M53 irelevantna za zaključak o njegovoj ulozi u izvršenju predmetnoga kaznenog djela. Činjenica što krhotine streljiva kojima su naprijed spomenute civilne osobe usmrćene ne pripadaju kalibru oružja koje je dužio opt. ne dovode do zaključka o nesudjelovanju opt. u izvršenju ovoga kaznenog djela, te okolnosti u svjetlu ostalih na glavnoj raspravi utvrđenih činjenica nisu dovoljne za zaključak da Enes Viteškić nije sudionik ovog kaznenog djela.

Što se tiče dijela iskaza kao svjedoka saslušanih Antona Jelenića, Josipa Smolčića, Ante Pranjića kojim su na glavnoj raspravi odstupili od svojih ranijih iskaza u tzv. predistražnom postupku, sud iste nije uvažio, cijeneći ta odstupanja neuvjerljivim budući su razlozi kojima su pravdali ta odstupanja neuvjerljiva.

Što se tiče dijela iskaza svjedoka Darka Bobete iz kojega proizlazi da su mrtva tijela usmrćenih naprijed spomenutih civila u kamion utovarali samo djelatnici saniteta, te da drugih osoba, osim ovih koji su utovarali i vozača kamiona u koji su se mrtvi civili utovarali, nije bilo, sud nije uvažio budući iz iskaza drugih svjedoka (Antona Jelenića, Zdravka Andrića, Ivana Delije) slijedi suprotno. Osobito je u tom pravcu značajan iskaz svjedoka Antona Jelenića koji je detaljno i okolnosno opisao način na koji su mrtva tijela prevezena iz Paulin Dvora, a potom pokopana u vojarni Lug, kojom prilikom je iscrtao skicu mjesta gdje su pokopani naprijed navedeni usmrćeni civili. Istina, u svojem trećem iskazu na raspravi od 28. studenog 2006. godine navodi da je krivo naveo kako je pored Nikole Ivankovića u utovaru mrtvih tijela ubijenih civila bio nazočan i opt. Enes Viteškić navodeći pri tome da se tu radilo o jednoj drugoj osobi koja je radila u Sanitetu i koja je po tjelesnoj građi nalikovala na opt. Enesa Viteškića.

Međutim, ovaj dio navoda svjedoka Antona Jelenića sud nije uvažio cijeneći ga neuvjerljivim te očigledno sračunatim pogodovanju obrani opt. Enesa Viteškića.

Što se tiče dijela iskaza svjedoka Antona Jelenića da je u utovaranju mrtvih tijela u kamion sudjelovao i vojni policajac Zdravko Andrić, iako iz iskaza svjedoka Zdravka Andrića

proizlazi da je on kao vojni policajac bio samo pratnja kamionu u kojem su prevezeni mrtvi civili do vojarne Lug, gdje su i pokopani, te dijela iskaza svjedoka Zdravka Andrića koji na glavnoj raspravi održane 09. lipnja 2003. godine nije prepoznao osuđenog Nikolu Ivankovića i opt. Enesa Viteškića kao osobe koja je kritične zgrade vozila navedeni kamion, nije od značaja za zaključak o istinitosti njihova iskaza u dijelu u kojem je sud istima poklonio vjeru.

Iskazu svjedoka Josipa Uglika (a iz čijeg iskaza proizlazi da je opt. Enes Viteškić kritične zgrade bio s njim u društvu, da ih je Enes Viteškić iz gostionice odveo do njegove kuće oko 22,30 sati, da mu je u njegovoj kući Enes Viteškić objašnjavao kako se rukuje puškomitraljezom) sud u cijelosti nije poklonio vjeru cijeneći ga neuvjerljivim i nelogičnim, suprotnim ostalim izvedenim dokazima na glavnoj raspravi, te je ovakav iskaz u cijelosti sračunat pogodovanju obrane opt.

Osim naprijed navedenih svjedoka sud nije posebno cijenio iskaze ostalih svjedoka koji su ispitani u dokaznom postupku iz razloga što iz iskaza tih svjedoka proizlazi da činjenice o kojima su ovi svjedočili ili nisu sporne ili nisu važne za ovaj kazneni postupak.

Što se tiče dokaznih prijedloga branitelja opt. za neposrednim ispitivanjem svjedoka Ivana Delije, Antona Jelenića, Ante Pranjica i Nikole Ivanković, a na okolnost je li Nikola Ivanković ispitivan u zapovjedništvu vojne policije u svojstvu osumnjičenika ili nije, tj. je li se radilo o obavijesnim razgovorom s Nikolom Ivankovićem, sud je odbio iz razloga što su o tim okolnostima navedeni svjedoci već ispitivani pred ovim vijećem.

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. OKZ RH blanketno je kazneno djelo za postojanje kojega je potrebno osim da počinitelj izvrši radnju pobliže opisane u zakonskom opisu i da je te radnje izvršio kršeći pravila međunarodnog prava.

Odredbom čl. 3. st. 1. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, čl. 4. st. 1. i 2. točka a) i čl. 13. Dopunskog protokola Ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba od 08. lipnja 1977. godine, Protokol II, propisano je da su u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter zabranjeni čini nasilja protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava. Oružani sukob s pobunjenicima u RH od 1991. do 1995. godine bio je nemeđunarodni sukob pa se na njega imaju primijeniti pravila Protokola II (odredba čl. 350. st. 1. ZKP-a propisuje da sud nije vezan za prijedlog tužitelja o pravnoj ocjeni djela). U odredbi čl. 120. OKZ RH preuzete su, nakon ratifikacije navedenih međunarodnih pravnih dokumenata i uklopljene u domaće kazneno zakonodavstvo, također i prethodno spomenuta i zabrana u ponašanju pojedinaca.

U konkretnom slučaju primijenjen je zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja kaznenog djela, a to je OKZ RH s obzirom da kazneni zakon (NN 110/97, 27/98, 129/00 i 51/01) koji je u međuvremenu, nakon počinjenja djela stupio na pravnu snagu, nije blaži za počinitelja iz razloga što je po novom KZ-u za navedeno kazneno djelo moguće izreći kaznu dugotrajnog zakona, a po OKZ RH kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Time što je dana 11. prosinca 1991. godine u vrijeme trajanja oružanog sukoba s pobunjenicima u RH, kao pripadnik hrvatske vojske zajedno s već osuđenim Nikolom Ivankovićem i za sada više nepoznatih pripadnika hrvatske vojske ispaljivanjem hitaca iz automatske puške, pištolja i bacanjem aktiviranih ručnih bombi sudjelovao u usmrćenju

naprijed navedenih civila srpske (osim jednog) nacionalnosti, u selu Paulin Dvor koje se u vrijeme nalazilo uz samu crtu bojišnice, opt. Enes Viteškić ostvario je biće kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH kao supočinitelj. Bitna je konzekvenca supočiniteljstva da se svi doprinosi ostvareni u okviru zajedničkog plana, zajedničkog dogovora, uračunavaju svim ostalim počiniteljima. Za postojanje supočiniteljstva, potrebno je da se osim subjektivne pretpostavke ispuni i objektivna pretpostavka, a ta je zajedničko počinjenje djela. Iz naprijed navedenih okolnosti konkretnog slučaja proizlazi upravo da je Enes Viteškić zajedno sa već osuđenim Nikolom Ivankovićem i sa još nekoliko nepoznatih pripadnika hrvatske vojske zajednički ostvario biće navedenog kaznenog djela.

Iz nalaza i mišljenja vještaka psihijatra Nikole Mandića utvrđeno je opt. Enes Viteškić u inkriminiranom vremenu mogao shvatiti značaj posljedica učinjenog djela i upravljati svojim postupcima (iako su te sposobnosti bile smanjene) što znači da je bio ubrojiv.

Nalaz i mišljenje vještaka sud je u cijelosti uvažio cijeneći ga stručnim i nepristranim, danim u skladu s pravilima struke.

U izvršenju predmetnog kaznenog djela opt. Enes Viteškić postupao je s izravnom namjerom. Iz njegova cjelokupna držanja vidljivo je kako je isti svjestan da svojim postupanjima krši pravila međunarodnog prava, pri čemu nije bitno je li znao koja točno pravila međunarodnog prava krši svojim postupanjem već je dovoljno da je znao da čini nešto što mu je zabranjeno, kao što je svjestan i da postupa prema civilima. Budući je bio svjestan da je u dijelu RH gdje se nalazi mjesto Paulin Dvor u tijeku oružani sukob HV s bivšom JNA i pridruženim joj paravojnim postrojbama pobunjenog lokalnog stanovništva, te da se radi o civilima, očigledno smatrajući ih pripadnicima protivničke strane u navedenom oružanom sukobu. Iz njegova cjelokupnog držanja vidljivo je da je bio svjestan odluke o zajedničkom postupanju sa već osuđenim Nikolom Ivankovićem i više za sada nepoznatih osoba pripadnika HV-e, te da je svjesno, zajedno sa navedenima sudjelovao u ispaljivanju hitaca iz automatskih pušaka i pištolja, te bacanjem aktiviranih ručnih bombi u prostorije u kojima su se navedeni civili nalazili, te da je to očigledno i htio.

Slijedom navedenog, s obzirom da su se u radnjama opt. Enesa Viteškića ostvarila sva bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, to ga je ovaj sud temeljem citiranog zakonskog propisa u izreci presude za isto i proglasio krivim.

Odlučujući o izboru vrste i mjere kaznene sankcije sud je imao u vidu stupanj krivnje optuženog, pogibeljnost djela i svrhu kažnjavanja.

Od olakšavajućih okolnosti sud je optuženom uzeo u obzir što je sudionik Domovinskog rata, dosadašnju neosuđivanost, što je u vrijeme izvršenja predmetnog kaznenog djela bio smanjeno ubrojiv, dok mu je od otegotnih okolnosti uzeo u obzir težinu posljedice počinjenog kaznenog djela (usmrćenje 18 osoba), da je motiv počinjenja djela bila osveta koja je sadržavala elemente bezobzirnosti, ubijene su bez ikakvog razloga civilne osobe starije životne dobi, te odlučnost da nitko od napadnutih civila ne preživi (a koja se činjenica vidi iz iskaza Borisa Dumenčića koji u dijelu svojega iskaza navodi da se skupina koja je počinila predmetno kazneno djelo, nakon ispaljenih hitaca i bačenih aktiviranih ručnih bombi, udaljila s mjesta događaja da bi se potom ubrzo vratila radi provjere da li ima eventualno preživjelih) od olakotnih okolnosti sud nije našao niti jednu.

Analizirajući navedene olakotne i otegotne okolnosti na strani optuženog ovaj sud je bio mišljenja da se svrha kažnjavanja u smislu specijalne i generalne prevencije može postići jednom primjerenom bezuvjetnom kaznom zatvora te ga je za počinjeno kazneno djelo temeljem citiranih zakonskih propisa i osudio na kaznu zatvora u trajanju od 11 godina.

Temeljem citiranog zakonskog propisa u izreci presude opt. Enesu Viteškiću vrijeme provedeno u pritvoru od 13. rujna 2002. do 08. travnja 2004. godine uračunava se u izrečenu kaznu zatvora, te od 17. svibnja 2012. godine pa nadalje.

Temeljem citiranog zakonskog propisa u izreci presude sud je opt. Enesa Viteškića u cijelosti oslobodio snošenja troškova kaznenog postupka, cijeneći da bi plaćanjem istih bilo dovedeno u pitanje njegovo uzdržavanje kao i uzdržavanje osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati.

U Osijeku, 17. svibnja 2012. godine.

ZAPISNIČAR

Željka Avdić, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA-SUDAC

Darko Krušlin, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka pismenog otpravka presude. Žalba se podnosi pismeno u 3 (tri) istovjetna primjerka ovome sudu, a o njoj u drugom stupnju odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

D N A :

1. Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku, br. K-DO-68/2002
2. Optuženi Enes Viteškić, Zatvor u Osijeku, Osijek.
3. Branitelj Davor Krtić, odvjetnik iz Osijeka.

Za točnost otpravka – ovlašteni službenik
MIRJANA DELALIĆ